

2019_2020

FESTIVAL LLUMS D'ANTIGA

MÚSICA ANTIGA

Del 4 al 16 | FEBRER | 2020

L'AUDITORI auditori.cat

ENSEMBLE O VOS OMNES LA FOGUERA DE LES VANITATS	Dimarts 4 FEBRER 2020 20 h 28 € Xerrada prèvia: 19 h	Sala 2 Oriol Martorell pàg. 4
GRAINDELAVOIX MONSTERS OF EARLY MUSIC	Dijous 6 FEBRER 2020 20 h 28 €	Basílica de Santa Maria del Pi pàg. 8
EL GRAN TEATRO DEL MUNDO LA VIDA ES SUEÑO	Diumenge 9 FEBRER 2020 19 h 28 €	Capella de Santa Àgata pàg. 11
JUSTIN TAYLOR PARE SOLER, SCARLATTI i LIGETI	Dimarts 11 FEBRER 2020 20 h 28 €	Capella de Santa Àgata pàg. 16
SOLLAZZO ENSEMBLE PARLE QUI VEUT	Dijous 13 FEBRER 2020 20 h 28 €	Monestir de Sant Pau del Camp pàg. 20
LA REAL CÁMARA & MARÍA ESPADA CALDARA: SUBLIMITAT, ORDRE i PODER	Diumenge 16 FEBRER 2020 19 h 28 €	Monestir de Sant Pau del Camp pàg. 24

Descobreix els artistes de Llums d'Antiga a la *playlist* del Festival:

Agraïem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

La segona edició del **Festival Llums d'Antiga** continua amb l'esperit d'apropar al públic repertoris i intèrprets que van més enllà de les sales de concerts. Emmarcat en el 250 aniversari del naixement de Ludwig van Beethoven, la seva figura és el punt de partida per explorar la idea de llibertat, personal i artística.

Sota el títol "Llibertat. Entre el caos i l'ordre" s'articula una programació que de nou s'escampa per la ciutat. Se celebraran concerts en espais històrics entre els quals hi figura per primera vegada el Monestir de Sant Pau del Camp.

Sentirem paisatges tan diversos com la Florència de finals del Quattrocento, la Versalles del Grand Siècle o la Barcelona del set-cents. Tindrem en escena mostres de poder de monarques i religiosos, òperes reials i lloances sagrades. Apareixeran monstres sortits de malsons i belles melodies oníriques. Veurem mecenes expulsats de la seva ciutat, papes que condemnin a mort, i fogueres que cremen i censuren. Escoltarem cants que dibuixen els gestos de l'amor sensual i sexual, i textos que mediten sobre l'esperit humà. Veus que protesten i instruments que exploren la retòrica dels moviments repetitius de les màquines.

El Festival ens convida a endinsar-nos en el complex equilibri entre caos i ordre de la naturalesa humana i en les seves manifestacions artístiques, en un marc ideal per gaudir de la música i també per fer-nos reflexionar. En paraules de Goethe, «no s'adquireix coneixement sinó d'allò que s'estima, i com més profund i complet hagi de ser el coneixement, tant més intens, fort i viu haurà de ser l'amor, o més aviat la passió».

Apropeu-vos a les llums del Festival !

Amb la col·laboració de

renfe *Coca-Cola*

ENSEMBLE O VOS OMNES
LA FOGUERA DE LES VANITATSFEBRER 2020
L'AUDITORI
Sala 2 Oriol Martorell
Dimarts 4 | 20 h**ENSEMBLE O VOS OMNES****Xavier Pastrana** direcció • **Iban Beltran** direcció escènica
Quimet Pla actor**HEINRICH ISAAC** Bèlgica 1450 – Florència 1517
*Ne più bella di queste***MICHELE PESENTI** Verona c. 1428 - 1528
*Dal lecto me levava***HEINRICH ISAAC**
*Fammi una gratia, amore / Donna di dentro della tua casa***ANÒNIM** a finals del s. XV / text de Lorenzo de Medici
*Berricuocoli, donne, e confortini***ANÒNIM** a finals del s. XVI / text de Niccolò Machiavelli
*Canto de' Diavoli***ANÒNIM** a finals s. XV / text de Luca Bettini
*Ecce quam bonum***GIROLAMO SAVONAROLA** Ferrara, Itàlia 1452 – Florència 1498
*Giesù sommo conforto / In su quell'aspro monte***ANÒNIM** a finals del s. XV
*Madre de peccatori***GIOVANE DOMENICO NOLA** Nola, Itàlia 1510 – Nàpols 1592
*Medici nui siamo***JEAN RICHAFORT** Comtat d'Hainaut, Països Baixos 1480 – Bruges 1547
*Ecce quam bonum***WILLAM BYRD** Lincoln, Regne Unit 1543 – Stondon Massey, Regne Unit 1623
Infelix ego
Prima pars / Secunda pars / Tertia pars**JOSQUIN DES PRÉS**
Comtat d'Hainaut, Països Baixos 1450 – Condé-sur-l'Escaut, França 1521
*In te domine speravi*per **Josep Maria Vilar**

Lorenzo di Medici (1449-1492) pot ser considerat com el més emblemàtic dels prínceps del Renaixement. Home cultivat i amant de les arts, acull a la seva cort pensadors com Pico della Mirandola, afavoreix l'escultor Verrocchio en el taller del qual treballen uns joves Sandro Botticelli i Leonardo da Vinci, i aconsegueix portar des de les llunyanes terres de Flandes compositors de la talla d'Alexander Agricola i Heinrich Isaac, avançant-se a un fenomen d'importació de compositors nòrdics a Itàlia que en el segle següent serà més freqüent i altament productiu. Però, a més, ell mateix escriu textos per a cançons i els interpreta acompanyant-se de la *lira da braccio*.

En aquesta ciutat de Florència –on les arts i la cultura ocupen un lloc important i on el príncep s'esforça a trobar unes formes de govern que assegurin la pau social–, les festes de carnaval, les *calendimaggio*, se celebren des del primer de maig fins a Sant Joan i constitueixen un fenomen important cultural i social a la vegada. Gent a peu i dalt de carrosses, portant màscares grotesques i estendards pintats pels grans mestres, fent sonar instruments i cantant cançons en llengua *volgar*, els *canti carnascialeschi*, plenes de referències als habitants de la ciutat, així com de sobreentesos eròtics, creen un ambient acolorit en el qual tothom, de manera transversal, n'és espectador i actor alhora.

El dominic Girolamo Savonarola comença a predicar l'austeritat més severa l'any 1482 –no sols contra els Medici sinó també contra el mateix papa– i a engrandir la seva influència fins a aconseguir que s'expulsi la família Medici de Florència, el 1494, i erigir-se en líder absolut de la ciutat. Persegueix el joc, l'homosexualitat, l'alcohol, la roba indecent, els cosmètics o la prostitució, i ordena a la policia que busqui qualsevol objecte que pugui incitar a la vanitat i que es cremi públicament a la Foguera de les vanitats, la primera de les quals va tenir lloc el 1497. També s'hi cremen instruments i alguns quadres del mateix Botticelli. Així i tot, no gosa prohibir les festes de carnaval sinó només canviar-ne el contingut, de manera que els *canti carnascialeschi* són substituïts per *laude* i *motets*.

Però la població no aguanta aquesta austeritat, de manera que tant el poble de Florència com –sobretot– el papa li giren l'esquena; finalment, el 1497, el papa Alexandre VI (Roderic Borja) l'excomunica. Així i tot, ell continua predicant. Finalment, és detingut i, després de ser torturat, a la cel·la de la presó escriu les seves meditacions sobre el salm 50, que posteriorment tindran influència en els cercles reformats i seran musicades per diversos compositors, entre els quals hi ha William Byrd. Savonarola és cremat al mateix lloc on havien tingut lloc les fogueres de les vanitats, i els Medici recuperen el poder de la ciutat el 1512.

fotografia © Vallbona

ENSEMBLE O VOS OMNES

Va ser fundat l'any 2011 per Xavier Pastrana, director i compositor amb una llarga experiència en la música coral i de formació transversal en el camp de la música clàssica. En poc temps, Pastrana ha situat el conjunt com un dels grups vocals de música antiga de més projecció de Catalunya.

De la passió per la música antiga neix la voluntat de connectar el seu repertori amb el món actual, per fer de cada concert una experiència única, propera i commovedora per a tothom. Els projectes de l'ensemble realcen la capacitat de la música antiga de dialogar amb la societat contemporània. El grup treballa en la recuperació, contextualització i creació de nous repertoris i formats, i proposa concerts i enregistraments sorprenents i de gran rigor tècnic. Les seves interpretacions de música barroca han estat lloades per la premsa especialitzada.

També destaquen les seves interpretacions de música contemporània, que han estat reconegudes per compositors de renom com Bernat Vivancos o Joan Magrané. La capacitat de combinar la precisió tècnica amb un so distintiu i d'una gran musicalitat és el segell que ha portat l'Ensemble O Vos Omnes a ser considerat un grup únic en la seva especialitat.

Brenda Sara soprano • **Elionor Martínez** soprano • **Maria Pujades** soprano
Daniel Folqué contralt • **Eulàlia Fantova** contralt • **Marc Guerris** contralt
Carles Prat tenor • **Ferran Mitjans** tenor • **Matthew Thomson** tenor
Antonio Fajardo baix • **Néstor Pindado** baix • **Oriol Mallart** baix
Edwin García corda pulsada • **Lluís Coll** cornetto • **Marc Díaz** orgue

XAVIER PASTRANA

Tot i haver completat la carrera de guitarra, aviat va apassionar-se per la direcció i la composició. Com a director té experiència en diversos camps (orquestral, coral, cobla, infantil...), en què sempre ha estat reconegut per la seva sensibilitat musical i l'elegància del seu gest. Ha estat al capdavant de diverses formacions, però és amb l'Ensemble O Vos Omnes amb qui ha aconseguit el reconeixement com a director d'un dels millors cors del país.

Va estudiar composició i orquestració amb Manel Oltra, i fruit d'aquest són el seu gran domini de la textura coral i la seva sorprenent capacitat per posar en relleu els elements formals i les tensions i distensions musicals. Va completar la seva formació a la Universitat fur Musik und darstellende Kunst de Viena, on va estudiar amb U. Lajovich i S. Pironkoff, tot i que sempre ha confessat una especial predilecció com a mestre pel director Salvador Mas.

El primer contacte amb la música antiga li ve del mestratge de Pierre Caó, director luxemburguès amb qui va estudiar a l'Escola Superior de Música de Catalunya. A partir d'aquí, inicià una relació idíl·lica amb la música anterior al segle XIX, que combina amb la seva faceta de compositor i que el manté també en contacte amb la música del segle XXI.

GRAINDELAVOIX
 MONSTERS OF EARLY MUSIC

FEBRER 2020

Basílica de
Santa Maria del Pi

Dijous 6 | 20 h

GRAINDELAVOIX

Björn Schmeizer direcció

Clara Brunet, Teodora Tommasi, Albert Riera, Andrew Hallock
Andrés Miravete, Marius Peterson, Arnout Malfliet i Tomàs MaxéGUILLAUME **DE MACHAUT** Reims, França 1300 – 1377*Sanctus, Messe de Nostre Dame***SOLAGE** (CODEX CHANTILLY) fl. segle XIV, França*Fumeux fume*JOHANNES **CICONIA** (CODEX MANCINI) Lieja, Bèlgica 1370 – Pàdua, Itàlia 1412*Le ray au soleyl***MATHEUS DE SANCTO JOHANNE** ? – c. 1391*Science n'a nul annemi*ALEXANDER **AGRICOLA** Gant, Bèlgica 1445 – Valladolid 1506*Gaudeamus omnes / Fortuna desperata***JACOB OBRECHT** Gant, Bèlgica 1457 – Ferrara, Itàlia 1505*Salve Regina***THOMAS ASHWELL** c. 1478 – després de 1513*Sanctus, Missa Ave Maria***ANTOINE BRUMEL** c. 1460 – c. 1510*Agnus Dei, Missa et Ecce terrae motus***NICOLAS GOMBERT** Lille, França 1495 – Tournai, Bèlgica 1560*Media Vita in morte sumus***CIPRIANO DE RORE** Ronse, Bèlgica c. 1515 – Parma, Itàlia 1565*Se ben il duol***CARLO GESUALDO** Venosa, Itàlia 1566 – Gesualdo, Itàlia 1613*Responsorium Seniores populi consilium*
*Responsorium Omnes amici mei dereliquerunt me*per **Jordi Alomar**

El primer intent de sistematitzar tot allò que és lleig (*Una estètica de la lletjor*, escrita el 1853 per Karl Rosenkranz) estableix una analogia entre la lletgesa i el mal. De la mateixa manera que el mal és el contrari del bé, la lletjor és el contrari de la bellesa i, per tant, un element correlatiu d'aquesta. Per la seva naturalesa analògica, és possible analitzar-la com un subsòl de tot allò que és bo i bell. És així, doncs, com s'ha format un imaginari poblat de zones fosques, desfigurades, inharmòniques i deformades que són, en definitiva, l'antípoda de la llum, la figura, l'harmonia i la forma.

Tot allò repugnant, vil, mòrbid, extravagant o monstruós és una aberració de la norma, i els monstres són, per tant, l'encarnació d'allò contrari a l'ordre natural, sense fer altra cosa que recordar que tota certesa està obscurida per forces i presències inexplicables. És significativa l'etimologia de la paraula "monstre": del llatí *monstrare* –mostrar, exhibir, ensenyar–; així com ho fan els miralls còncav i convexos, els monstres representen arquetips distorsionats d'allò que és recognoscible.

Quan E.T.A. Hoffmann presentà a Beethoven com a descobridor «d'allò monstruós i incommensurable» en música, comparant-ho amb la pintura de Hieronymus Bosch o Brueghel, no va fer més que projectar històricament una lectura refractada dels valors i normes del moment present, fent-los servir com a sedàs qualitatiu. La cosmovisió hereva del pensament il·lustrat deixa en penombra tot un reguitzell de fets i artefactes històrics i culturals que, enlluernats per una lectura panòptica, deixen de brillar amb llum pròpia.

La història de la música medieval no queda fora d'aquest focus aplanador. És gràcies a feines com la de Graindelavoix que podem apropar-nos a una època sense prejudicis obscurantistes i descobrir la llúissor original i expressiva d'un repertori meravellós que sovint ha quedat menystingut i relegat en el gabinet de curiositats musicals com a extravagàncies.

És cert que amb Machaut comença un període d'exploració compositiva i de refinament del gust musical que tindrà, al llarg del segle XIV i fins al Renaixement, gràcies a un nodrit nombre de compositors gairebé nòmades, una afecció especial per la textura contrapuntística densa i melismàtica que queda molt lluny de la idea d'equilibri, harmonia i intel·ligibilitat que seria característica de centúries posteriors. En alguns casos, com en la música de la cort papal d'Avinyó del *Codex Chantilly* o de Carlo Gesualdo, arriba a extrems d'expressionisme cromàtic que fins i tot a l'oïda d'avui resulten sorprenents.

fotografia © KoenBroos

GRAINDELAVOIX

Conjunt de música i art procedent d'Anvers i dirigit per Björn Schmelzer. El seu primer enregistrament, la *Missa Caput d'Ockeghem*, publicat el 2006 pel segell Glossa, va situar l'ensemble en l'àmbit internacional, i des de llavors ja ha gravat setze treballs més. El seu darrer disc, *Tenebrae Responsoria* de Gesualdo, sortirà a la llum a la primavera de 2020.

La seva reputació com a pioner d'una visió radicalment nova dels repertoris antics queda palesa en les seves innumerables interpretacions, agosarades i sovint controvertides; en les col·laboracions internacionals, residències i actuacions o en els premis que han rebut els seus enregistraments.

Grindelavoix ha creat diversos projectes multimèdia i interdisciplinaris, com ara els films *Ossuaires Outlandish*, la producció escènica *Muntagna Nera*, la funció teatral *Trabe Dich Thierlein*, estrenada el 2014 al Kunstfest Weimar, i l'espectacular *And Underneath the Everlasting Arms* que es va estrenar al Festival Resonanzen de Viena i al Märzmusik de Berlín. El 2014, va estrenar la instal·lació sonora *Cryptonomies*, com a part del Festival Undertones de la Casa de Cultura Marres. El 2018, el grup va ser l'artista resident del Festival de Música Antiga d'Utrecht, ocasió per a la qual Björn Schmelzer i Margarida Garcia van crear l'exposició *Time Regained*.

Des de 2010, Grindelavoix rep el suport estructural de la Comunitat Flamenca.

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

LA VIDA ES SUEÑO

FEBRER 2020

Capella de
Santa Àgata

Diumenge 9 | 19 h

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

Julio Caballero Pérez clavicèmbal i director artístic

Coline Ormond violí barroc • **Miriam Jorde Hompanera** oboè barroc

Johanna Bartz traverso • **Bruno Hurtado Gosalvez** basse de violon

Jadran Duncumb tiorba

Es verdad, pues reprimamos
esta fiera condición,
esta furia, esta ambición,
por si alguna vez soñamos:
Y sí haremos, pues estamos
en mundo tan singular,
que el vivir sólo es soñar;
y la experiencia me enseña,
que el hombre que vive, sueña
lo que es, hasta despertar.

Sueña el rey que es rey, y vive
con este engaño mandando,
disponiendo y gobernando;
y este aplauso, que recibe
prestado, en el viento escribe
y en cenizas le convierte
la muerte (¡desdicha fuerte!)
¡que ay quien intente reinar,
viendo que ha de despertar
en el sueño de la muerte!

Sueña el rico en su riqueza,
que más cuidados le ofrece;
sueña el pobre que padece
su miseria y su pobreza;
sueña el que a medrar empieza,
sueña el que afana y pretende,
sueña el que agravia y ofende,
y en el mundo, en conclusión,
todos sueñan lo que son,
aunque ninguno lo entiende.

Yo sueño que estoy aquí
destas prisiones cargado,
y soñé que en otro estado
más lisonjero me vi:
¿Qué es la vida? Un frenesí.
¿Qué es la vida? Una ilusión,
una sombra, una ficción,
y el mayor bien es pequeño;
que toda la vida es sueño,
y los sueños, sueños son.

La durada aproximada del concert
és de 50 minuts.

Monòleg de Segismundo a *La vida es sueño*, de Pedro Calderón de la Barca (1600-1681).

PRÒLEG - *El dia*

Vous troublez-vous d'une image
légère que le sommeil produit?
Le beau jour qui vous luit doit
dissiper cette vaine chimère ainsi
qu'il a détruit les ombres de la nuit.

*I només una pà·lida il·lusió,
producte d'un somni, et pertorba?
El bell dia que per a tu brilla
dissiparà aquesta vana quimera, així
com ha dissipat les ombres de la nit.*

Ph. Quinault, *Armide*

JEAN-BAPTISTE LULLY Florència 1632 - París 1687

Overture (*Phaëton*)

“Que l'on chante” - Airs I & II - “Que l'on chante” (*Atys*)

Prélude pour la suite de Flore (*Atys*)

“Ah ! Tu me trahis, malheureuse” (*Amadis*)

Entrées des Coribantes I & II (*Atys*)

Primer somni

Les ombres de la nuit couvrent encore ces lieux
Que dans votre Palais la raison vous ramène.
Quand le Sommeil ferme ici tous les yeux,
vous seule, par vos pleurs aigrissez votre peine.

*Les ombres de la nit encara cobreixen aquests llocs
on al teu palau la raó et guia.*

*Quan la son aquí tanca tots els ulls,
només tu, amb els teus plors, agreixes la teva pena.*

Ph. Quinault, *Persée*

MARIN MARAIS Paris 1656 - 1728

Ritournelle (*Alcyone*)

ANDRÉ CAMPRA Aix-en-Provence 1660 - Versailles 1744

Prélude pour le premier cavalier espagnol (*L'Europe galante*)

Air pour le deuxième cavalier espagnol (*L'Europe galante*)

Air pour les démons et les monstres (*Amadis*)

Segon somni

Ne méprisez pas tant les songes
l'amour peut emprunter leur voix,
s'ils font souvent des mensonges,
ils disent disent vray quelque fois.
Ils parloient par mon ordre,
et vous les devez croire.

*No menyspreïs tant els somnis
l'amor pot manllevar-ne la veu,
si menteixen molt,
alguna vegada diuen la veritat.
Parlaven per ordre meva,
i els has de creure.*

Ph. Quinault, *Atys*

JEAN-BAPTISTE LULLY

Prélude pour la Nuit (*Le triomphe de l'amour*)

Entracte (*Phaëton*)

“Je souhaite, je crains” - Scène du Sommei (*Atys*)

Entrée et air des Songes funestes (*Atys*)

Tercer somni

Volez, Songes, volez: faites-lui voir l'orage
qui dans ces mêmes instants lui ravit son Époux.
De l'onde soulevée, imitez le courroux,
et des vents déchaînez l'impitoyable rage.

*Voleu, Somnis, voleu: que vegi la tempesta
que en aquest mateix instant li pren l'Espòs.
De l'onada aixecada, imiteu-ne la fúria,
i dels vents, desencadeneu una ràbia despietada.*

A. H. de la Motte, *Alcyone*

MARIN MARAIS

Symphonie (*Alcyone*)

Entracte (*Phaëton*)

“Je souhaite, je crains” - Scène du Sommei (*Atys*)

Entrée et air des Songes funestes (*Atys*)

JEAN-BAPTISTE LULLY

Passacaille (*Armide*)

EPÍLEG - *L'aurora*

MARC-ANTOINE CHARPENTIER Paris 1643 - 1704

Prélude et récit pour le violon d'Orphée (*Orphée descendant aux enfers*)

per **Josep Maria Vilar**

Dues de les gran potències europees del segle XVII en els àmbits polític, econòmic i militar com eren els regnes de França i d'Espanya també ho van ser en el cultural. Ambdues van viure un període tan esplendorós culturalment que se'ls coneix amb noms propis: Le Grand Siècle i El Siglo de Oro, respectivament. A França, coincideix principalment amb el regnat de Lluís XIV (1638-1715), tot i que no exclusivament, i a Espanya, amb l'apogeu dels Àustries. Si en el primer cas els artistes –plàstics, però també de la música o de la literatura– arriben a desenvolupar un llenguatge que ha esdevingut clàssic i que estén la seva ombra fins al segle següent, a Espanya es mostra sobretot en la pintura i la literatura, mentre que la música es mou més en el terreny de la tradició autòctona, es mostra menys permeable a les influències italiana i francesa que són les que dominen el continent, i no dona figures de la talla de la França borbònica.

D'ençà de l'arribada a França d'aquell jove florentí que ben aviat va francesitzar el seu nom com a Jean-Baptiste Lully (1632-1687), s'hi van desenvolupar diversos gèneres de música escènica entre els quals va brillar d'una manera especial la *tragédie lyrique*, fins ben entrat el segle següent. Autors com André Campra (1660-1744); Marc-Antoine Charpentier (1643-1704), especialment conegut pel *Prélude* del seu *Te Deum*, que ha esdevingut la sintonia d'Eurovisió; o Marin Marais (1656-1728), avui dia més conegut per les seves peces per a viola de gamba que no pas per la seva música escènica.

Per la seva banda, en el ric panorama de la literatura en espanyol del Siglo de Oro excel·leix la figura de Pedro Calderón de la Barca (1600-1681). Dins de la seva producció teatral sobresurt el drama *La vida es sueño* que, reprenent el tema ja antic de la vida com un somni, s'endinsa en la dicotomia entre la llibertat humana i el destí. Malgrat el to dramàtic, l'obra hi barreja elements còmics que la feren apta per a un públic ampli. D'ençà que Menéndez y Pelayo la va denominar drama filosòfic, aquesta ha estat l'obra de Calderón més estudiada.

El grup –que pren el seu nom d'una altra obra de Calderón, l'acte sacramental *El gran teatro del mundo*– ens proposa la fusió d'aquests dos móns –l'un, musical i francès; l'altre, literari i espanyol– en aquest concert que pren la forma d'una petita òpera francesa organitzada d'acord amb els models de la *tragédie lyrique*, i amb músiques dels autors esmentats. Pel que fa a l'argument, ressegueix el monòleg de Segismundo –el personatge principal de l'obra de Calderón– al final del primer acte de *La vida es sueño*, i s'estructura en un pròleg, tres parts que anomenen *somnis* –al llarg dels quals desfilen diversos significats que el barroc donà als somnis– i un epíleg.

EL GRAN TEATRO DEL MUNDO

L'agrupació, sota la direcció de Julio Caballero Pérez, s'ha especialitzat en el barroc francès, encara que els seus programes comprenen repertoris que van des del segle XVII alemany fins al repertori preclàssic. Des que es va fundar el 2016, ha tocat en nombrosos festivals i sales, com l'Urbino Musica Antica (Itàlia), el Festival de Música Antiga de Riga (Letònia), el Festival d'Ambronay (França), el Festtage Alte Musik Basel (Suïssa), el Centro Botín de Santander o el Palau de Belles Arts de Brussel·les (Bèlgica).

El Gran Teatro del Mundo ha estat beneficiari del projecte europeu Emerging European Ensembles (eeemerging), el qual promou i desenvolupa agrupacions de música antiga d'alt nivell a la Unió Europea, en el marc del programa Europa Creativa.

Així mateix, ha estat guardonat amb el Cambridge Early Music Prize en el Concurs Internacional de Música Antiga de York (Regne Unit), ha participat com a conjunt prometedora en la Presentació de Joves Artistes (IYAP) a Anvers (Bèlgica) i ha estat guanyador del premi a la millor interpretació d'una obra espanyola en el Concurs Internacional de Música de Cambra Antón García Abril en l'edició de 2017.

JUSTIN TAYLOR
 PARE SOLER, SCARLATTI i LIGETI

FEBRER 2020

Capella de
Santa Àgata

Dimarts 11 | 20 h

Justin Taylor clavicèmbal

DOMENICO **SCARLATTI** Nàpols 1685 – Madrid 1757
Sonata en Re menor, K 32. Ària
Sonata en Re menor, K 18. Presto
PARE A. **SOLER** Olot 1729 – San Lorenzo de El Escorial 1783*Sonata 25 en Re menor. Andante*DOMENICO **SCARLATTI** Nàpols 1685 – Madrid 1757
Sonata en Si menor, K 27. Allegro
Sonata en La major, K 208. Adagio e cantabile
Sonata en Do menor, K 115. Allegro
GYÖRGY **LIGETI** Dicsoszentmarton, Romania 1923 – Viena 2006*Passacaglia Ungherese*PARE A. **SOLER***Sonata 90 en Fa sostingut major*GYÖRGY **LIGETI***Continuum*DOMENICO **SCARLATTI** Nàpols 1685 – Madrid 1757
Sonata en Re menor, K 213. Andante
Sonata en Fa menor, K 239. Allegro
Sonata en Fa menor, K 519. Allegro Assai
PARE A. **SOLER***Fandango*

per Oriol Pérez i Treviño

Repertoris de culte

En el món de la música antiga acostuma a ser freqüent localitzar en l'imaginari dels melòmans allò que podem anomenar "repertoris de culte", com ara cantates i passions de Bach, oratoris de Händel... Amb permís d'aquests dos compositors, ambdós extraordinaris creadors de música per a teclat, podem assegurar que les sonates de Domenico Scarlatti (1685-1757) constitueixen també un d'aquests repertoris de culte. Les més de cinc-centes mostres creades per aquest compositor napolità –la majoria d'elles a Bragança i Madrid, perquè Scarlatti va ser professor de la princesa Maria Bàrbara de Bragança, convertida, el 1746, en reina d'Espanya en ser, des de 1724, l'esposa de Ferran VI el Just– s'han convertit en una referència inexcusable per als instrumentistes de tecla i per a importantíssims pianistes moderns com Vladimir Horowitz, Alicia de Larrocha o Andrés Schiff, entre d'altres.

I és que ja a l'època, aquestes sonates o *essercizi* van assolir un reconeixement absolut, com ho demostren l'antologia publicada en vida del compositor de trenta sonates o la compilació de *Los trece libros de clavicordio* realitzada per tot un referent del patrimoni musical català com és l'olotí Antoni Soler, quan era monjo a El Escorial entre 1752 i 1757, gràcies a la qual es va decidir a compondre més de dues-centes sonates, dues de les quals seran representades en el concert d'avui juntament amb el seu magnífic i celebèrrim *Fandango*. La difusió d'aquestes obres arreu d'Europa, amb edicions a Itàlia, Anglaterra i Alemanya, explica que fossin conegudes per grans compositors per a l'instrument (Cramer, Czerny, Liszt) i fins i tot col·leccionades àvidament per Johannes Brahms.

Estructurades en una forma binària, van impressionar de seguida per la saviesa en l'art de la modulació i per contenir elements que feien pensar en referències orquestrals i, sobretot, de la música popular. I és que, a diferència de les obres del moment, disposades per a la profunditat i la ciència compositives, aquestes sonates cercaven, en paraules del mateix Scarlatti, «la utilitat i la felicitat pel plaer de tocar». És això el que ha dificultat força la seva taxinomia estilística, ja que tant poden ser considerades pròpies del barroc tardà com del primer classicisme o, fins i tot, com un estil propi derivat de la música hispànica.

Com a gran contrapunt, sàviament, Justin Taylor ha volgut inserir en aquest concert dues peces de György Ligeti com a exemple d'un dels molts compositors del segle XX que van trobar en un instrument històric com el clavicèmbal un món sonor on poder desplegar la seva voluntat expressiva.

La durada aproximada del concert és de 63 minuts.

JUSTIN TAYLOR

Amb un talent innat, va guanyar el primer premi del prestigiós Concurs Internacional de Clavicèmbal de Música Antiga de Bruges a l'edat de només vint-i-tres anys. A aquest, l'han seguit altres guardons com el Premi Alpha o l'EUBO Developing Trust, que s'atorga al jove músic europeu més prometedor.

Ha enregistrat més de deu discs, entre els que destaquen el seu primer treball en solitari dedicat als Forqueray, que va ser premiat amb un Gramophone Editor's Choice, un Choc de l'Année de la revista *Classica* i un Grand Prix de l'Académie Charles Cros. Ha actuat amb nombroses orquestres, com l'Orquestra Nacional Île-de-France, l'Orquestra de Cambra de Ginebra o la Filharmònica de Mannheim.

Entre els seus recitals més recents destaquen les aparicions a l'Auditori del Louvre de París, al BOZAR de Brussel·les, al Festival de la Roque d'Anthéron, i a les Folles Journées de Nantes. Durant aquesta temporada té previstes altres actuacions en prestigiosos enclavaments europeus, i més endavant farà la seva primera gira pel Japó.

Amb el seu conjunt Le Consort va guanyar el primer premi del Concurs Internacional de Música Antiga de la Vall del Loira el 2017. El conjunt va gravar el seu primer disc amb la mezzosoprano Eva Zaïcik, i acaba de publicar el seu segon treball *OPUS 1 - trio sonatas* de Dandrieu Corelli, amb un gran èxit.

MÚSICA ANTIGA

PASSIÓ SEGONS SANT JOAN

JORDI SAVALL - EL SO ORIGINAL -

6 D'ABRIL

JORDI SAVALL direcció
LE CONCERT DES NATIONS
LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Entrades a la venda a partir de 12 €

L'AUDITORI
auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

SOLLAZZO ENSEMBLE

PARLE QUI VEUT

FEBRER 2020

Monestir de
Sant Pau del Camp

Dijous 13 | 20 h

SOLLAZZO ENSEMBLE

Anara Khassenova soprano • **Andrew Hallock** contratenor •
Jonatan Alvarado tenor • **Victor Sordo** tenor • **Roger Helou** organetto •
Filipa Meneses viola d'arc • **Anna Danilevskaia** viola d'arc i direcció

FRANCESCO **DEGLI ORGANI** "Landini" Florència 1325? - 1397
Creata fusti o vergine Maria, cantasi come Questa fanciulla amor

ANÒNIM del Codex Robertsbridge (s. XIV)
Estampie

ANÒNIM del Laudario de Florència (s. XIV)
Peccatrice nominata / Magdalena degna da laudare

ANÒNIM Arranjaments d'A. Danilevskaia after the rules of F. Gaffurius (1451-1522)
Litanie discordante

ANÒNIM del Codex Faenza després de G. de Machaut (c. 1300-1377)
Hont paur

DONATO DI FIRENZE (fl. 1350-1370)
Come el potes

ANÒNIM de MS CS - Pu XI E 9
Benedicamus domino, cantasi come Ja Falla

ANÒNIM del Parma Manuscript
Deo Gratias

FRANCESCO **DEGLI ORGANI** "Landini"
O fanciulla giulia

ANÒNIM
Vago e benigno amor

BARTOLINO DA PADOVA c. 1365 - Pàdua 1405
Quel sole che nutric'al

NICCOLO DEL PROPOSTO Perugia, Itàlia fl. 1350 - 1400
Nel mezzo già del mar la navicella

JOHANNES DE FLORENTIA [Giovanni Mazzuoli] ca. 1360 - 1426
Quand'amor

MATTEO DA PERUGIA Perugia, Itàlia 1380 - Milà 1410
Dame de honour

ANÒNIM del Codex Chantilly
Langue puens

ANÒNIM del Cyprus Manuscript
Parle qui veut

ANÒNIM del Codex Reina
Poi che veder non poso

FRANCESCO **DEGLI ORGANI** "Landini"
Conviens a fede

NICCOLO DEL PROPOSTO
Il meglie e pur tacere

per **Jordi Alomar**

En l'època del cisma d'Occident va florir, al sud de França i a molts estats del nord d'Itàlia, una pràctica musical refinada i minuciosa que va expandir els límits convencionals de l'Ars Nova. A l'àrea d'influència florentina, *ballate*, madrigals, *caccie* o *laude* van ser, a part de les primeres peces musicades en llengua vernacle, uns dispositius d'experimentació compositiva complexa. Els avenços en la notació mensural –que facilitaven una gran precisió rítmica– van obrir un ventall inaudit de possibilitats polifòniques que permetien jugar amb una arquitectura sonora especulativa i transformadora, fins a arribar a la transgressió.

La croada albigesa va propiciar un exili significatiu de càtars cap a la Llombardia. Aquest fet va tenir unes conseqüències musicals innegables: la tradició italiana local es va amarrar de trets i temàtiques característiques del món dels trobadors i de la polifonia francesa. Seguint el mestratge de Jacopo de Bologna, la música de la segona generació de compositors del Trecento es caracteritza per un domini del contrapunt i del virtuosisme, i prefigura alguns desenvolupaments que van acabar cristal·litzant al llarg del Renaixement. Francesco Landini –també anomenat *degli Organi*–, veritable humanista florentí, és l'autor més representatiu del període i de qui més música s'ha conservat, principalment a l'esplèndid *Codex Squarcialupi*.

Si bé l'amor cortès és el marc general de referència d'aquest repertori, l'orientació moralitzant de moltes lletres és el fil conductor de la tria proposada per Sollazzo Ensemble, com a continuació de la recerca iniciada en el seu primer disc homònim: *Parle qui veut* (que parli qui vulgui). En aquesta ocasió, el conjunt planteja un recorregut per les principals fonts del repertori profà del Trecento tardà, aportant-hi tot el vigor d'una música que concentra tota la vitalitat d'una època esplendorosa.

SOLLAZO ENSEMBLE

Va ser fundat el 2014 a Basilea per Anna Danilevskaia i interpreta els repertoris de finals de l'època medieval i principis del Renaixement.

Poc després del seu concert de debut, Sollazzo va ser seleccionat per al programa de joves artistes emergents *eeemerging*. L'any següent, va guanyar el premi Joves Artistes del Concurs Internacional de Música Antiga de York (Regne Unit) i va rebre el reconeixement del públic amb el guardó Friends Prize. A més, també va guanyar el Cambridge Early Music Prize.

Parle qui veut (2017, Linn Records) marca el debut discogràfic del conjunt, considerat com a disc de l'any (*The Art Desks*), selecció de l'editor (*Gramophone*), premi de la crítica (*De Standaard*) i millor CD (*BBC Magazine*). També va rebre el guardó Diapason d'Or de l'any 2017 en la categoria de Música Antiga.

El segon disc, *En seumeillant* (2018, Ambronay Éditions), va guanyar el Diapason d'Or i marca l'inici d'una associació de tres anys amb el Centre Cultural d'Ambronay. El 2017, Sollazzo va ser convidat a Nova York per fer-hi l'estrena moderna d'*Unicae*.

**LA REAL CÁMARA
& MARÍA ESPADA**
CALDARA: SUBLIMITAT,
ORDRE i PODER

FEBRER 2020

Monestir de
Sant Pau del Camp

Diumenge 16 | 19 h

María Espada soprano

LA REAL CÁMARA

Emilio Moreno violí i direcció • **Ignacio Ramal** violí • **Antonio Clares** viola •
Guillermo Turina violoncel • **Pablo Zapico** tiorba • **Eduard Martínez** clavecí

ANTONIO CALDARA Venècia 1670 – Viena 1736

Simfonia de *L'Atenaide* (Barcelona, 1709)

Spiritoso - Fuga a tempo giusto - Menuetto

Tres àries d'*Il più bel nome* (Barcelona, 1708)*S'egl'è ver che amasti un di**Questa Liria innamorata**Il bel nome di amante fidele*Simfonia de l'oratori *La morte di Abel* (Viena, 1732)

Larghetto-Andante

Tres àries d'*Il nome più glorioso* (Barcelona, 1709)*Si, mio ben**Scrisse un di s'amore**Farfalletta che arder suole*

TOMASO ALBINONI Venècia 1671 – 1751

Obertura i tres àries d'*Il nascimento de l'aurora* (Barcelona, 1710 ?)

Obertura. Allegro

*Aure, andate**Quando nasce in ciel l'aurora**Zefiretti innamorati*

ANTONIO CALDARA

Simfonia de l'oratori *Il Batista* (Viena, 1729)

Allegro assai

Dues àries *Cervantines*:*Quel cor che non voglio* (de Don Chisciotte in corte della Duchessa, Viena, 1727)*Confida al vento* (de Sanzio Panza, governatore dell'Isola Barataria, Viena, 1733)

Programa commemoratiu dels **350 anys del naixement**
d'**Antonio Caldara** (1670-1736).

per Oriol Pérez i Treviño

Barcelona: una petita capital musical

Tradicionalment, la historiografia ha assenyalat el «componimento da camera per musica» *Il più bel nome* (1708) d'Antonio Caldara (1670-1736) com la primera òpera representada a Barcelona. Aquesta, segons les fonts musicològiques, es va interpretar a la Llotja de Mar de Barcelona el 2 d'agost de l'any 1708, amb motiu de l'esposori reial de Carles III de Catalunya amb la princesa Elisabet Cristina de Brunswick-Wolfenbüttel.

Precisament, aquest títol de Caldara, de qui enguany es commemoren els 350 anys del seu naixement a la ciutat de Venècia, té en la carrera d'Emilio Moreno una especial significança en haver estat director musical i ànima, al capdavant d'El Concierto Español, de la recuperació i primer enregistrament mundial d'aquesta obra.

El programa d'avui –ofert per La Real Cámara, la formació cambrística de l'esmentat Concierto Español– cal relacionar-lo estretament amb l'esmentat projecte d'*Il più bel nome*, ja que tot ell gira a l'entorn de la relació mantinguda pel compositor venecià amb la cort dels Habsburg que, de fet, és la que explica el perquè de la més que probable estada de Caldara a Barcelona el 1708.

I és que en el període comprès entre els anys 1705 i 1711 es va establir a Barcelona la Cort Reial de Carles III de Catalunya, i amb ella s'hi va desplaçar un important estol de músics, com ara el violinista Angelo Ragazzi (1680-1750), o compositors com Emanuele Rincon d'Astorga (1680-1757) i Giuseppe Porsile (1680-1750), que van introduir a la ciutat comtal les seves pròpies composicions i també les d'altres, com el citat Caldara, Arcangelo Corelli (1653-1713) o Tomaso Albinoni.

El concert d'avui s'erigeix, així, com una oportunitat d'or per acostar-nos al cor d'un esmentat obres de naturalesa operística que van significar ja no només un impacte estètic en els cercles àulics sinó que també va tenir una important incidència en els ambients musicals de la ciutat, com ara el de l'Acadèmia dels Desconfiats que liderava l'erudit Joan Antoni de Boixadors Pinós, *Comte de Savallà* (1672-1745).

Hi ha qui ha dit que Barcelona va acabar per convertir-se en aquells primers anys del segle XVIII en una petita capital musical on, de fet, es van poder escoltar, a part d'*Il più bel nome*, altres títols que el concert d'avui ens testimoniarà.

La durada aproximada del concert és de 56 minuts.

Paradoxalment, la mateixa intel·lectualitat musical que va voler situar *Il più bel nome* com la primera òpera representada a Barcelona és la mateixa que va posar en qüestió l'estima del Principat de Catalunya per l'arxiduc.

Així, el folklorista Aureli Campany, el 1901, no dubtava a definir Carles III com «aquell arxiduc d'Àustria a qui Catalunya estimà molt més de lo que es mereixia». Possiblement es va equivocar en no haver pogut escoltar mai joies musicals com les d'avui. Com també sembla que es va equivocar la historiografia musical en assenyalar *Il più bel nome* com la primera òpera.

Estudis i dades recents semblen indicar que, en realitat, ho va ser *L'Imeneo* del mateix Caldara, un *scherzo pastorale* relacionat amb el déu Himeneu, la divinitat per excel·lència de les esposalles.

LA REAL CÁMARA

Amb la pretensió de recuperar el patrimoni musical hispànic dels segles XVII i XVIII, el Consorcio Madrid Capital Europea de la Cultura va encarregar a Emilio Moreno, el 1992, la creació i la direcció d'un grup de cambra que pogués interpretar aquest ric repertori inèdit.

Aquell mateix any 1992, La Real Cámara es va presentar a Madrid i va participar activament en la vida musical de la capital espanyola. Des d'aleshores, ha ofert múltiples concerts i enregistraments radiofònics i televisius en els festivals i cicles espanyols més importants. També s'ha presentat en prestigiosos festivals internacionals i ha actuat regularment en sales de concerts i temporades d'arreu d'Europa, Mèxic o el Japó.

Les seves gravacions per al segell Glossa, consagrades a Luigi Boccherini, han obtingut les distincions més altes de la crítica especialitzada nacional i internacional: Diapason d'Or, 10 du Repertoire i Choc, a França; Premi Internacional Antonio Vivaldi, a Itàlia; 5 Estrelles de *Goldberg*; Millor Disc de l'Any segons les revistes *cdCompact* d'Espanya, *Gramophone* d'Alemanya, *Luister* dels Països Baixos i *Ongaku* del Japó, i han convertit aquest conjunt en un dels grups de música antiga més prestigiosos del moment.

També ha rebut el premi de l'Asociación Española de Festivales de Música Clásica, FestClásica, en l'apartat de música antiga.

EMILIO MORENO

Va iniciar la seva formació al Conservatori Superior de Madrid i, més tard, va obtenir el Diploma de solista de violí històric a la Schola Cantorum Basiliensis de Basilea (Suïssa), sota la direcció de J. Schröder. Simultàniament als seus estudis musicals, va realitzar els de Filosofia a la Universitat Complutense de Madrid i Musicologia a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Actua regularment com a solista en recitals i concerts de música de cambra per tot el món. És concertino convidat de nombroses orquestres barroques internacionals, així com membre i col·laborador de prestigiosos ensembles europeus. És viola principal de l'Orquestra del Segle XVIII d'Amsterdam i del Bach Collegium Japan, i dirigeix habitualment orquestres especialitzades en la interpretació històrica a Europa, Japó, els Estats Units i Mèxic.

Ha estat premiat amb diferents guardons nacionals i internacionals pels seus treballs discogràfics. És fundador del segell Glossa i lidera els conjunts La Real Cámara i El Concierto Español.

És professor a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i professor convidat de la Geidai University of Arts de Tòquio. Imparteix cursos i *masterclasses* per tot el món.

MARÍA ESPADA

Nascuda a Mèrida (Badajoz), ha estudiat cant amb Mariana You Chi Yu i amb Alfredo Kraus, entre d'altres.

S'ha presentat en sales com la Philharmonie de Berlín, el Konzerthaus de Viena, el Concertgebouw d'Amsterdam, el Théâtre des Champs Élysées de París, el Teatro Real de Madrid, el Palais des Beaux Arts de Brussel·les, l'Auditorio Nacional de Madrid, el Gasteig de Munic, el Santa Cecilia de Roma, el Gran Teatre del Liceu de Barcelona, el Palau de la Música Catalana, l'Auditori, el Teatro de la Zarzuela de Madrid o el Kursaal de Sant Sebastià, entre d'altres.

Ha cantat amb directors com M. Jansons, I. Fischer, F. de Burgos, G. Antonini, J. Mena, D. Fasolis, A. Marcon, F. Biondi, F. Brüggen, T. Koopman, E. Onofri, J. López Cobos o A. Ceccato.

Ha actuat amb orquestres i grups com l'Orquestra Reial Concertgebouw, l'Orquestra Filharmònica de la BBC, l'Orquestra Filharmònica de Munic, l'Orquestra Filharmònica de Cambra de la Ràdio Neerlandesa, l'Orquestra de la Ràdio Hongaresa, Il Giardino Armonico, l'Orquestra Barroca de Venècia, l'Orchestra of the 18th Century, Les Talens Lyriques, I Barocchisti, l'Orfeó Barockorchester, l'Orchestra Barroca de Hèlsinki i pràcticament amb la totalitat d'orquestres simfòniques espanyoles.

Ha gravat per als segells Harmonia Mundi, Chandos i Naxos i Challenge, entre d'altres.

MÚSICA ANTIGA

FRANCO FAGIOLI & IL POMO D'ORO

ÀRIES DE HÄNDEL
i LEONARDO VINCI

19 D'ABRIL

ZEFIRA VALOVA primer violí i direcció

Entrades a la venda a partir de 12 €

L'AUDITORI
auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

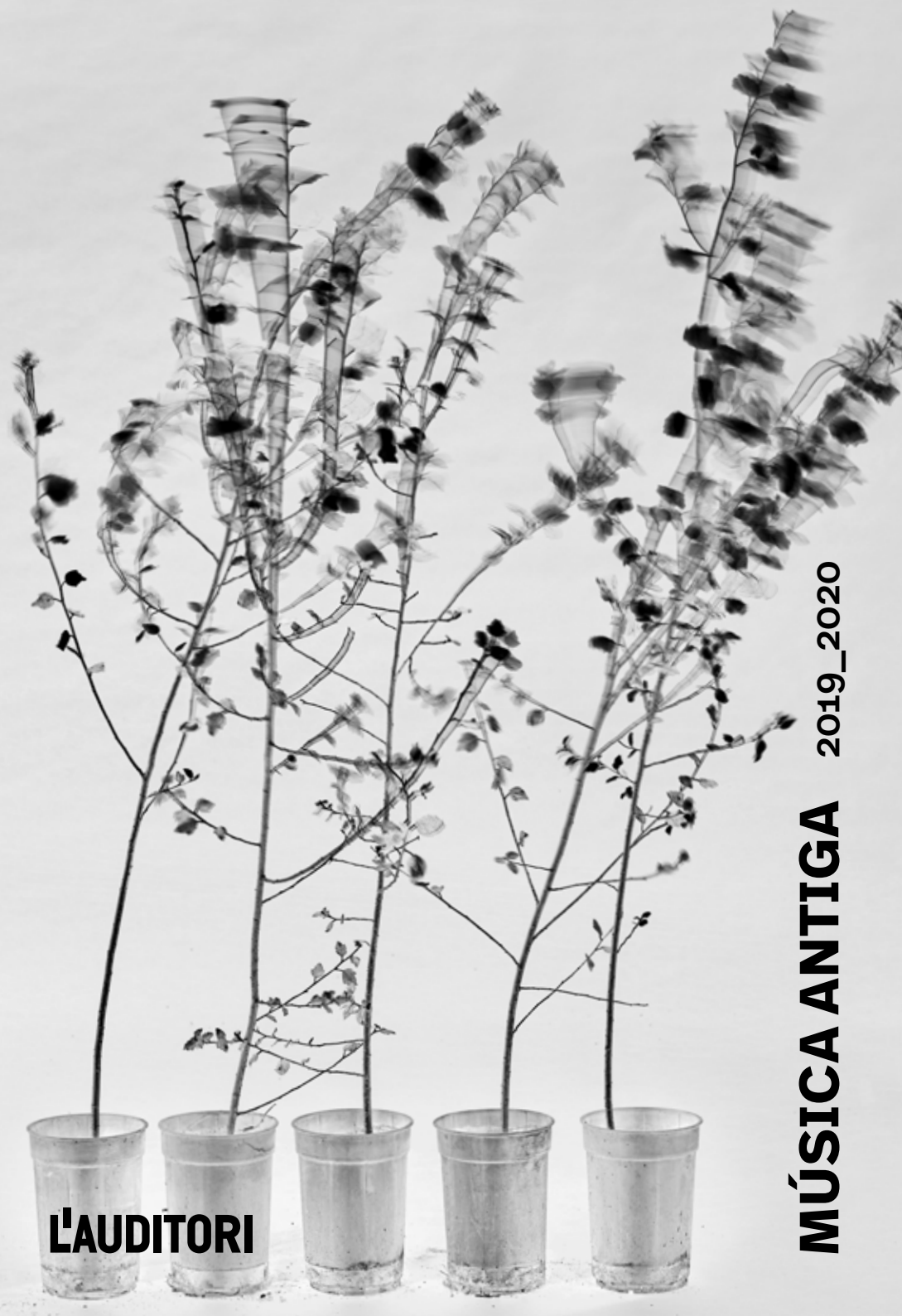
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Mitjans patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

MÚSICA ANTIGA 2019_2020

L'AUDITORI

auditori.cat

L'Auditori de Barcelona
Lepant 150
08013
Barcelona

93 247 93 00
info@auditori.cat

auditoribarcelona

@auditori
#auditori
#antiga

auditoribarcelona
#auditori
#antiga

L'Auditori

YouTube

auditoribarcelona

Basilica de Santa Maria del Pi
fotografia © May Circus

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO